

PERCH | PROJECT

Komunikační strategie České republiky pro zvýšení proočkovanosti proti HPV

PERCH
PartnERship to
Contrast HPV

Co-funded by
the European Union

WP2 – National HPV communication strategy

Deliverable

Document Information

Authors:	Lenka Vostalová, National Screening Center, ÚZIS Czech Republic, and others
Contributors:	
Work Package:	WP2
Deliverable:	D2.4
Date of publication:	June 2025
Dissemination level:	Sensitive

Project Information

Project Acronym:	PERCH
Project Full Title:	PartnERship to Contrast HPV
Grant Agreement N°:	101075314
Co-Funding Body:	EU4Health programme 2021-2027
Starting Date:	01/11/2022
Duration:	34 months
Coordinator:	Istituto Superiore di Sanità (Italy)

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Obsah

1	Rámec a cíl komunikační strategie	3
2	HPV infekce a očkování: dostupnost, organizace a komunikace v České republice.....	4
2.1	HPV infekce, její zdravotní důsledky a očkování jako možnost prevence.....	4
2.2	Organizace a dostupnost očkování proti HPV v České republice	5
2.3	Kde se veřejnost dozvídá o očkování proti HPV	8
3	Primární cílové skupiny	11
3.1	Cíle komunikace ve skupině dospívajících ve věku 11 až 15 let	11
3.2	Cíle komunikace ve skupině rodičů dospívajících ve věku 11 až 15 let	14
4	Sekundární cílové skupiny	18
4.1	Klíčové sekundární cílové skupiny	18
5	Spolupráce se stakeholdery	20
6	Klíčová sdělení pro primární cílové skupiny	21
7	Plán krizové komunikace	27
8	Implementace strategie, Komunikační plán.....	29
9	Institucionální zabezpečení implementace strategie, uživatelé strategie	29
10	Monitoring a vyhodnocování plnění cílů	29

1 Rámec a cíl komunikační strategie

Tento dokument představuje Komunikační strategii České republiky pro zvýšení proočkovanosti proti lidskému papilomaviru (HPV) do roku 2030 (dále jen „komunikační strategie“). Je výstupem spolupráce účastníků mezinárodního projektu PERCH, Ministerstva zdravotnictví (MZD), Státního zdravotního ústavu (SZÚ) a Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS), jehož součástí je Národní screeningové centrum (NSC), které je věcně příslušné v rámci ÚZIS k této agendě. ÚZIS je gestorem tvorby a aktualizace komunikační strategie. ÚZIS a SZÚ případně další zapojené subjekty pak zodpovídají za její implementaci. Komunikační strategie je jedním z koncepčních kroků pro optimalizaci organizovaného a koordinovaného přístupu a porozumění prospěšnosti očkování proti HPV.

Komunikační strategie je zaměřena na dospívající ve věku 11 až 15 let a jejich rodiče a opatrovníky (dále rodiče). **Hlavním cílem komunikační strategie je u těchto skupin zvýšit povědomí o rizikosti a dopadech HPV infekce na zdraví, o možnosti očkování jako bezpečné a účinné ochrany proti zásadním rizikům, a o možnosti očkování zdarma pro dospívající ve věku 11 až 15 let. Cílovým stavem pro rok 2030 je, aby 90 % dospívajících ve věku 11 až 15 let i jejich rodičů mělo povědomí o HPV infekci a možnosti očkování v těchto oblastech.** Komunikační strategie tak prostřednictvím vzdělávání a podpory očkování mezi chlapci a dívkami a jejich rodiči přispívá ke snížení výskytu rakoviny a nemocí souvisejících s HPV infekcí.

Cíl komunikační strategie zohledňuje organizaci očkování proti HPV v České republice – očkování je aktuálně plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění dospívajícím ve věku 11 až 15 let. Je v souladu s [Národním onkologickým plánem České republiky 2030](#), [Evropským plánem boje proti rakovině](#) a [Globální strategií pro urychlení eliminace rakoviny děložního čípku Světové zdravotnické organizace](#). Komunikační strategie konkrétně podporuje dosažení 90 % proočkovanosti proti HPV u dívek ve věku 13 let a o přiblížení se 90 % proočkovanosti u chlapců ve věku 13 let – cílů formulovaných v Národním onkologickém plánu České republiky 2030.

Komunikační strategie se opírá o aktuální legislativní zázemí, údaje o proočkovanosti dospívajících z datových zdrojů ÚZIS, a dále o výsledky výzkumného šetření v široké veřejnosti (Příloha č. 1) a rešerši informačních kampaní (Příloha č. 2) realizované NSC.

Struktura komunikační strategie vychází z metodického vedení a doporučení zjištěných v projektu PartnERship to Contrast HPV (PERCH), kterého se ČR účastnila prostřednictvím zapojení ÚZIS, viz. <https://www.projectperch.eu/>. Komunikační strategie v aktuální verzi představuje obecný rámec, který bude do konce roku 2025 více rozpracován v návaznosti na připravovanou Národní strategii eliminace rakoviny děložního čípku/onemocnění způsobených HPV a Národní očkovací strategii ČR. Pro efektivní boj proti HPV je nezbytné, aby komunikační strategie byla v souladu také s těmito připravovanými strategickými dokumenty.

2 HPV infekce a očkování: dostupnost, organizace a komunikace v České republice

2.1 HPV infekce, její zdravotní důsledky a očkování jako možnost prevence

Lidský papilomavirus neboli HPV (z anglického human papillomavirus) je skupina DNA virů, které napadají lidské buňky na povrchu kůže a na sliznici. Infekce HPV virem je celosvětově nejrozšířenější sexuálně přenosnou infekcí. V průběhu života se s ní setká přibližně 80 % sexuálně aktivních mužů a žen, nejčastěji brzy po zahájení pohlavního života.

Pro přenos infekce je obecně důležitý dotyk kůže nebo sliznic s nakaženou osobou. K přenosu tak dochází nejen při pohlavním styku, ale i při nepenetrativních aktivitách (dotýkání se, mazlení na nahém těle). HPV viry se mohou do lidského těla dostat i nepřímo přes kontaminované předměty (např. prádlo).

Infekci u člověka může vyvolat přibližně 120 typů HPV virů. Nejméně 14 typů HPV virů jsou tzv. vysoce rizikové. Mohou v těle vyvolat nádorová onemocnění – u žen rakovinu děložního čípku, pochvy a vulvy; u mužů rakovinu penisu; u obou rakovinu konečníku a rakovinu v oblasti dutiny ústní a hltanu. Nízkorizikové HPV viry pak mohou u mužů i žen vyvolat genitální a anální bradavice.

Většina HPV infekcí (9 z 10) probíhá bezpříznakově, po určitém čase (1 až 2 roky) sama zcela odezní. Někdy však může HPV infekce přetrvávat a po několika letech vyvolat některé z výše uvedených onemocnění.

Infekce HPV viry představuje významný problém. Rakovina děložního čípku je dnes v Evropě druhým nejčastějším nádorovým onemocněním postihujícím ženy ve věku od 15 do 44 let. Na základě dat z Národního onkologického registru (NOR) ke 31. 12. 2023 v České republice žilo 17 843 žen se zhoubným novotvarem děložního hrdla nebo s minulostí tohoto onemocnění.

Ačkoli rakovina děložního čípku postihuje ženy, týká se i mužů, kteří HPV viry mohou nakazit na svoji partnerku. Na základě dat z NOR navíc pozorujeme nárůst HPV asociovaných onemocnění, která postihují i muže, zejména rakoviny hltanu (diagnózy C01, C09-C10), kde v letech 2014 až 2023 došlo k 41,5% nárůstu. V roce 2023 bylo v České republice nově diagnostikováno 2 068 pacientů se zhoubným novotvarem hlavy a krku (19,2 na 100 000 osob). Ke 31. 12. 2023 v České republice žilo 12 964 osob se zhoubným novotvarem hlavy a krku nebo s minulostí tohoto onemocnění (119 na 100 000 osob).

Proti HPV infekci dodnes není dostupná léčba. Do určité míry lze odstranit projev infekce – onemocnění, které se z nákazy rozvine v lidském těle, ne však infekci samotnou. Genitální bradavice je možné léčit pomocí léčivých přípravků nebo chirurgicky. Pro léčbu nádorových onemocnění souvisejících s HPV je důležité jejich diagnostikování v raném stadiu. Možnosti jsou v tomto směru omezené. Pro ženy v péči gynekologů je v rámci preventivní prohlídky

dostupný cervikovaginální screening (odběr cytologie a ve 35, 45 a 55 letech současně i vyšetření na přítomnost HPV).

Rizikem nákazy HPV infekcí je ohrožen každý sexuálně aktivní muž i žena. Před infekcí je možné se účinně chránit očkovaním. Samotné používání kondomu pro prevenci přenosu a nákazy HPV viry nestačí. K přenosu může dojít i z okolní kůže, která není kondomem chráněná.

Očkování proti HPV je určeno mužům i ženám a nabízí efektivní a dlouhodobou ochranu proti 9 HPV typům, mj. proti nejčastější vysoce rizikovým i nízko rizikovým HPV typům (tj. HPV 16 a HPV 18, respektive HPV 6 a HPV 11). Pro maximální účinnost je vhodné očkování podstoupit před zahájením pohlavního života. Efekt očkování s přibývajícím věkem klesá. U osob, které ve svém těle již HPV viry mají, očkování nezajistí eliminaci virů. Nezastaví ani existující nádorové bujení. Může ale zabránit infekci jinými typy HPV, které by mohly stav zhoršit.

Očkovací látky proti HPV jsou k dispozici od roku 2006. Očkování proti HPV je možné podstoupit od 9 let. Za ideální je považován věk mezi 12 a 15 let. Očkování je více dávkové. Počet dávek závisí na typu vakcíny a věku aplikace první dávky.

2.2 Organizace a dostupnost očkování proti HPV v České republice

Očkování proti HPV patří v České republice mezi doporučená hrazená očkování. **Očkování dětí a mladistvých zajišťují všeobecní praktičtí lékaři, primárně registrující praktičtí lékaři pro děti a dorost.** Dospívající může očkování podstoupit u registrujícího praktického lékaře pro dospělé nebo v očkovacím centru, dívky pak i u registrujícího gynekologa.

Do dovršení 18. roku věku dítěte je nezbytné respektovat názor dítěte na poskytnutí očkování a rovněž zajistit informovaný souhlas s provedením očkování od jeho zákonného zástupce. Dítě na očkování doprovází jeho zákonný zástupce. Od dovršení 15. roku může dítě očkování podstoupit bez doprovodu zákonného zástupce, pokud jeho zákonný zástupce udělil souhlas k ošetření bez jeho přítomnosti (podle ustanovení § 28 a § 35. zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách – znění od 01.04.2025).

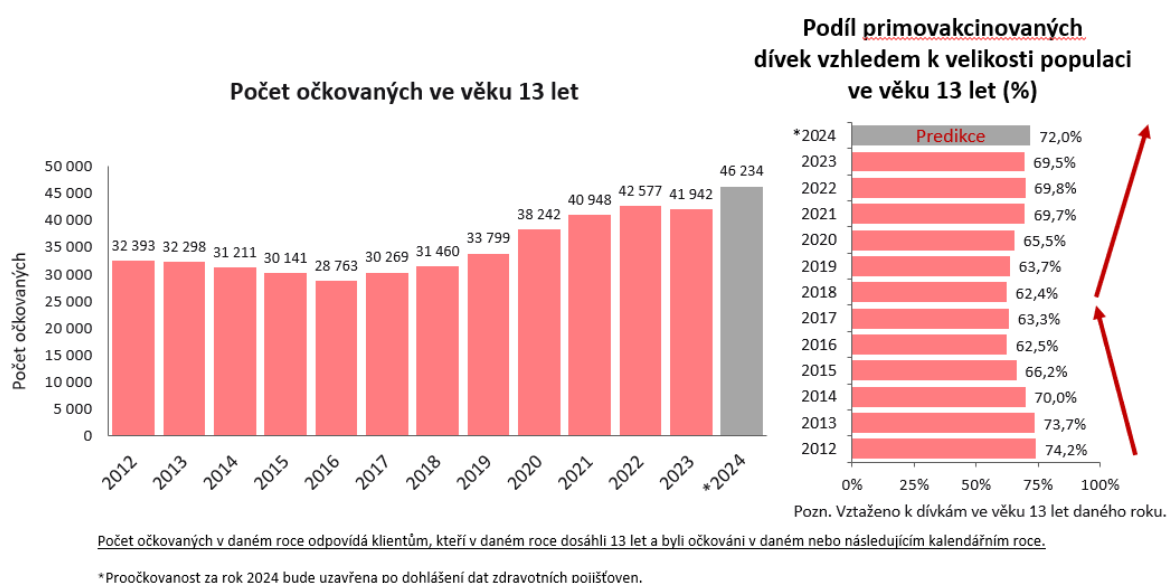
Očkování proti HPV probíhá od roku 2006. Do dubna 2012 patřilo mezi doporučená nehrazená očkování. Od dubna 2012 začalo být očkování proti HPV plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění dívkám ve věku 13 až 14 let (od dovršení 13. do dovršení 14. roku). V roce 2018 byla úhrada očkování rozšířena i na chlapce. Od roku 2022 se očkování stalo hrazeno službou i po překročení věkové hranice, pokud došlo k odložení aplikace jedné nebo více dávek očkovacích látek z důvodu zdravotního stavu dítěte. Poslední změna v úhradě očkování proti HPV nastala v roce 2024, kdy došlo k rozšíření věkového intervalu pro plně hrazené očkování a to od dovršení 11 let až do dovršení 15 let. **Očkování proti HPV je tedy nyní plně hrazeno z prostředků veřejného zdravotního pojištění chlapcům i dívkám ve věku od 11 let do 15 let, respektive i po překročení věkové hranice, pokud došlo k odložení aplikace jedné nebo více dávek očkovacích látek z důvodu zdravotního stavu dítěte (podle ustanovení § 30 odst. 2 písm. h) zákona č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů). V pozdějším věku očkování hrazeno není, ale je možné na něj získat příspěvek od zdravotních**

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

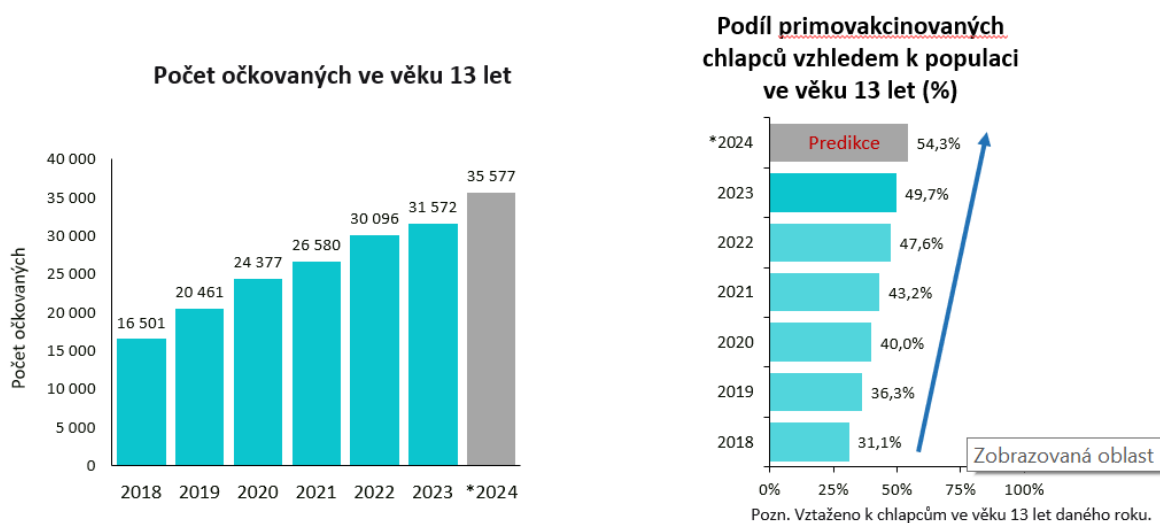
pojištěn z fondu prevence (na základě aktuálně platných pravidel jednotlivých zdravotních pojišťoven).

V roce 2024 **proočkovanost dívek ve věkové kohortě 13 let (ve smyslu primovakcinace, tj. obdržení první dávky vakcíny) pohybuje okolo 72%** (Obrázek č 1). V době zavedení úhrady očkování, v roce 2012. dosahovala proočkovanost 74,2 %. Do roku 2018 proočkovanost pozvolně klesala (62,4 % v roce 2018). Od roku 2018 opět narůstá. V roce 2023 dosáhla 69,5 %.

Obrázek 1 Počet a podíl očkování dívek ve věku 13 let vakcínou proti HPV v čase (Zdroj dat: NRHZS, ISIN)

Proočkovanost chlapců proti HPV je významně nižší než proočkovanost dívek. Ve věkové kohortě 13 let se v posledních dvou letech pohybuje okolo 50 % (Obrázek 2). Od roku 2018, kdy začalo být očkování proti HPV plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění i chlapcům, významně narůstala.

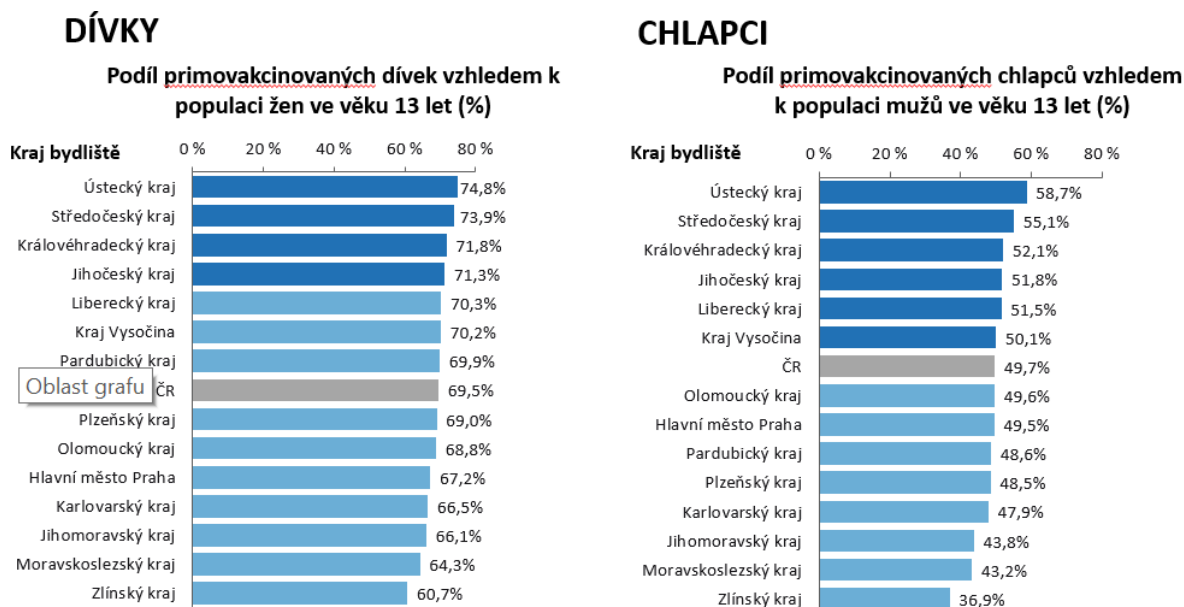

Počet očkovaných v daném roce odpovídá klientům, kteří v daném roce dosáhli 13 let a byli očkováni v daném nebo následujícím kalendářním roce.

* Proočkovanost za rok 2024 bude uzavřena po dohlášení dat zdravotních pojišťoven.

Obrázek 2 Počet a podíl očkovaných chlapců ve věku 13 let vakcínou proti HPV v čase (Zdroj dat: NRHZS, ISIN)

Míra proočkovanosti dívek i chlapců se významně liší napříč regiony (Obrázek 3). Významně nižších hodnot dosahuje ve Zlínském, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji, kde se u chlapců pohybuje okolo 40 % a u dívek okolo 60 %. Nejlépe si z hlediska proočkovanosti pak stojí Ústecký a Středočeský kraj, kde se proočkovanost u chlapců pohybuje okolo 55 % a u dívek okolo 75 %.

Počet očkovaných v daném roce odpovídá pacientům, kteří v daném roce dosáhli 13 let a byli očkováni v daném nebo následujícím kalendářním roce.

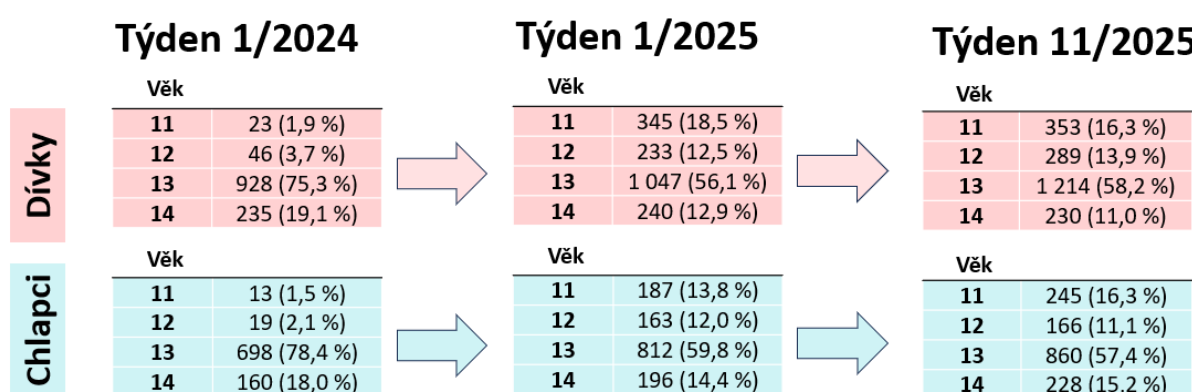
Obrázek 3 Podíl primovakcinovaných ve vztahu k velikosti populace (2023) Zdroj dat: NRHZS, ISIN)

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Dívky i chlapci nejčastěji zahajují očkování proti HPV ve 13 letech. V souvislosti nedávným s rozšířením věkového intervalu pro plně hrazené očkování na 11 až 15 let (z původních 13 až 15 let) lze očekávat, že vzroste podíl dívek i chlapců, kteří zahájili očkování v 11, respektive 12 letech. Tento trend již naznačují data z prvních měsíců roku 2025 (Obrázek 4). Zatímco v roce 2024 bylo z celkového počtu očkovacích dávek aplikovaných dívkám 21 % aplikováno dívkám ve věku 11 až 12 let, v prvních třech měsících roku 2025 se jednalo již o 29 %. U chlapců je pak tento trend výraznější (18 % dávek v roce 2024 versus 26 % dávek v prvních třech měsících roku 2025).

Obrázek 4 Podíl primovakcinovaných ve vztahu k velikosti populace (2023) Zdroj dat: (NRHZS, ISIN)

Dostupnost plně hrazeného očkování je důležitý předpokladem pro zajištění vysoké míry proočkovanosti proti HPV. Pro **dosažení 90 % proočkovanosti proti HPV u dívek ve věku 13 let a přiblížení se 90 % proočkovanosti u chlapců ve věku 13 let je nicméně nezbytné dostupnost očkování podpořit efektivní a cílenou komunikací založenou na důkazech (tzv. evidence-based přístup)**. Komunikační strategie nastavuje rámec této komunikace pro dospívající ve věku 11 až 15 let a jejich rodiče.

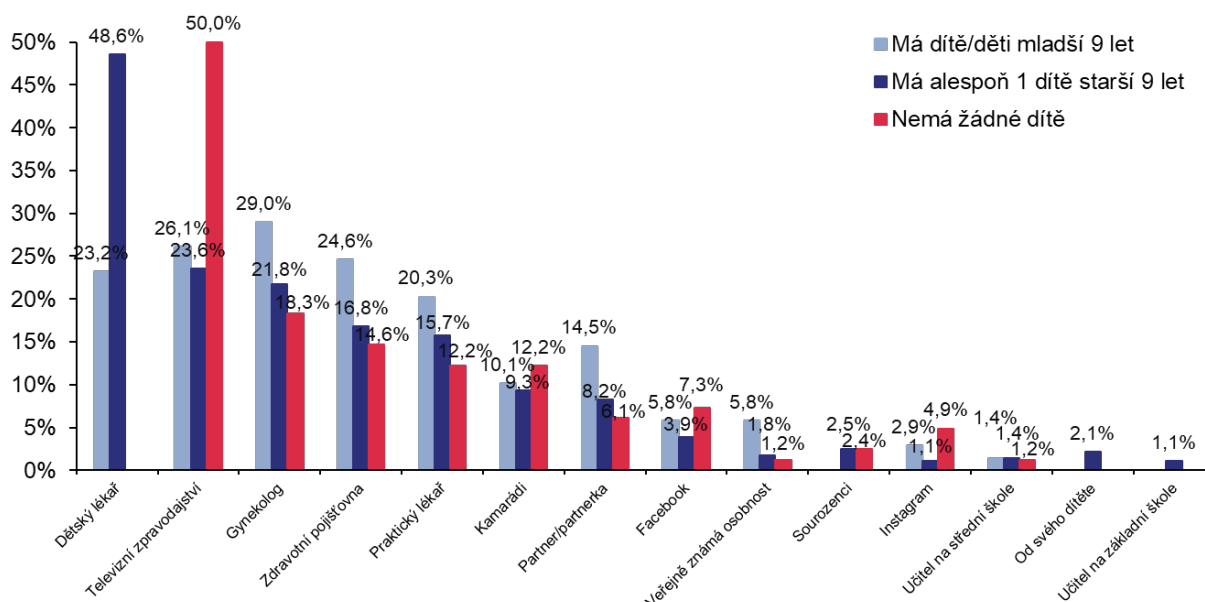
2.3 Kde se veřejnost dozvídá o očkování proti HPV

Výstupy výzkumného šetření realizovaného NSC ukazují, že pro rodiče i dospívající jsou **klíčovým zdrojem informací o HPV infekci a o možnosti očkování zejména praktičtí lékaři pro děti a dorost**. Rodiče od praktického lékaře pro děti a dorost získávají informace o HPV zejména v období mezi 13. a 15. rokem věku svého dítěte. Vzhledem k rozšíření věkového intervalu pro plně hrazené očkování od dovršení 11 let do dovršení 15 let lze očekávat, že praktičtí lékaři pro děti a dorost budou rodiče o HPV infekci ve větší míře informovat již od 11. roku věku dítěte.

Rodiče se o HPV infekci a možnosti očkování dále ve významné míře dozvídají od svého praktického lékaře, ženy pak i od svého gynekologa. Kromě lékařů jsou pro rodiče důležitým zdrojem informací o HPV i zdravotní pojišťovny, nebo televizní zpravodajství (Obrázek 5). U dospívajících je pak potřeba zdůraznit roli rodičů, škol, respektive učitelů. Rodiče sehrávají v informovanosti dospívajících o HPV infekci významnější roli než praktičtí lékaři pro děti a dorost.

Kde se dospělí ve věku 35-50 let dozvídají o HPV infekci

U otázky *Od koho jste o HPV infekci slyšel/a?* bylo možné označit více možností.
U možnosti *Gynekolog* je hodnota vztažena k celé skupině, ne pouze k ženám.

Obrázek 5 Zdroje informací o HPV mezi dospělými dle toho, zda dospělý má alespoň 1 dítě starší 9 let, má všechny děti mladší 9 let, nebo děti nemá.

Výstupy šetření naznačují, že informacím o HPV infekci a možnosti očkování jsou rodiče a dospívající vystavováni i ve veřejném (online) prostoru. Za účelem bližšího zmapování komunikace o HPV infekci a možnosti očkování ve veřejném prostoru NSC provedlo rešerši informačních kampaní (Příloha č. 2).

Ve veřejném prostoru probíhá, respektive probíhala, řada kampaní na podporu očkování proti HPV. Tyto kampaně jsou iniciovány různými aktéry zahrnující zástupce výrobců vakcín, zdravotních pojišťoven, neziskového sektoru i lékařů. Kampaně mají společný zastřešující cíl zlepšit povědomí o onemocněních spojených s HPV a o možnostech prevence, včetně očkování. Významná část kampaní cílí specificky na dospělé ženy a zdůrazňuje tak riziko rozvoje rakoviny děložního čípku a potřebu chodit na pravidelné gynekologické prohlídky. Řada kampaní je zaměřena nejen na širokou, ale i na odbornou veřejnost. Pro komunikaci jsou v rámci kampaní využívány webové stránky, sociální sítě, ale i například informační brožury.

Státem garantované informace o HPV infekci a možnostech očkování jsou dostupné na Národním zdravotnickém informačním portálu (nzip.cz). Garantem publikovaného obsahu je Ministerstvo zdravotnictví. Obsah dostupný na webových stránkách je před zveřejněním kontrolován odborníky na danou problematiku (primárně Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně a Státní zdravotní ústav). Na webu jsou dostupné jak [souhrn základních informací o HPV infekci a možnosti očkování](#), tak [informační brožura v podobě otázek a](#)

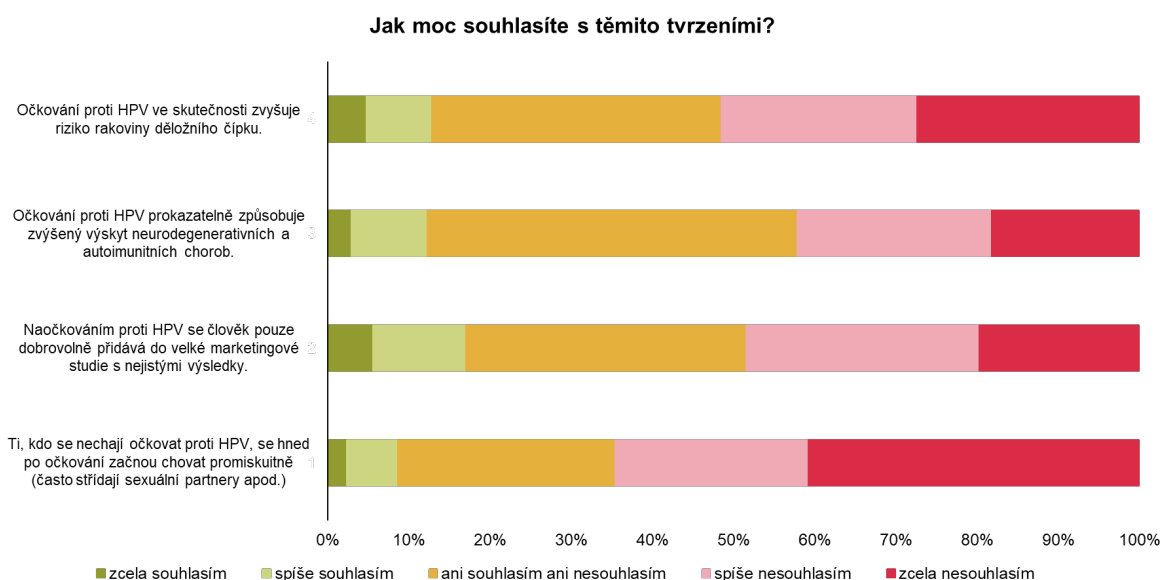
Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

[odpovědí](#) s bližšími informace o HPV infekci, cytologii a očkování proti HPV. Očkování proti HPV je pak uvedeno i v [Očkovacím kalendáři pro děti](#).

Souběžně s kampaněmi na podporu očkování proti HPV ve veřejném prostoru probíhají i kampaně proti očkování, které cílí zejména na rodiče a upozorňují na vedlejší účinky vakcíny, respektive rizika spojená s očkováním. Tato komunikace bývá v některých případech spojena i s nepřesnými tvrzeními o očkování proti HPV.

V rámci realizovaného šetření byl proto zjišťován (ne)souhlas s vybranými nepřesnými nebo nepravdivými tvrzeními o očkování proti HPV, která jsou ve veřejném prostoru prezentována s cílem zpochybnit účinnost, bezpečnost, respektive potřebu očkování proti HPV infekci, a v důsledku tak od očkování odradit.¹ Míra souhlasu s jednotlivými tvrzeními se u dospělých ve věku 35-50 let pohybuje okolo 10 %. Značná část dospělých (27 % až 46 %) nicméně s jednotlivými tvrzeními nevyjádřila ani souhlas ani nesouhlas.

Obrázek 3 Důvěra v nepravdivá tvrzení týkající se očkování proti HPV mezi dospělými ve věku 35-50 let

Důvěra v tato nepravdivá tvrzení silně souvisí s obavami z nežádoucích účinků vakcíny, respektive s přesvědčením o nepotřebnosti, nebo neúčinnosti očkování. **Tato souvislost podtrhuje potřebu reagovat na obavy veřejnosti a zvyšovat důvěru v očkování skrze srozumitelnou a empatickou komunikaci směrem k široké veřejnosti, zejména k dospívajícím a jejich rodičům.**

3 Primární cílové skupiny

Primární cílové skupiny, tj. skupiny, na které cílí tato komunikační strategie, tvoří dospívající ve věku 11 až 15 let a rodiče dětí v tomto věku. V obou těchto skupinách komunikační strategie směřuje ke zvýšení povědomí o rizikosti a dopadech HPV infekce na zdraví, o možnosti očkování jako bezpečné a účinné ochrany proti zásadním rizikům, a o možnosti očkování zdarma pro dospívající ve věku 11 až 15 let.

Dílčí dlouhodobé cíle pro jednotlivé primární cílové skupiny, a stejně tak i krátkodobé cíle, které mají přispět k jejich dosažení, vychází z výsledků výzkumného šetření realizovaného NSC. Šetření se zúčastnilo 156 dospívajících ve věku 15 až 17 let a 522 dospělých ve věku 35 až 50 let. I přesto, že šetření nebylo realizováno přímo mezi dospívajícími ve věku 11 až 15 let, výstupy z analýz umožňují si utvořit představu o tom, kde a jaké informace se dospívající ve věku 11 až 15 let dozvídají o HPV, a jaké faktory ovlivňovaly jejich rozhodování o podstoupení očkování právě v tomto věku. Bližší informace k realizovanému šetření i výsledky analýz jsou uvedeny v Příloze č. 1.

Pro formulaci dílčích cílů byla pro každou cílovou skupinu provedena analýza tržních mezer (GAP analýza), která se soustředila na čtyři klíčové oblasti:

- Povědomí o HPV infekci a o očkování proti HPV
- Motivační faktory pro očkování proti HPV
- Bariéry pro očkování proti HPV
- Důvěra v doporučení se nechat očkovat

Bližší informace k analyzovaným oblastem, včetně doporučení pro komunikaci v jednotlivých primárních skupinách jsou uvedeny v Příloze č. 3. Výstupy GAP analýzy byly reflektovány při popisu výchozího stavu a formulaci dílčích dlouhodobých a krátkodobých cílů pro jednotlivé primární cílové skupiny.

3.1 Cíle komunikace ve skupině dospívajících ve věku 11 až 15 let

Z provedené GAP analýzy vyplývá, že v komunikaci s dospívajícími je potřeba se zaměřit na zvýšení informovanosti o potřebnosti a bezpečnosti očkování proti HPV, zejména porovnat bezpečnost, kterou poskytuje očkování s bezpečností, kterou zajišťuje používání kondomu, a dále dospívající ubezpečit, že případné nežádoucí účinky nejsou zpravidla vážné. Je důležité, aby dospívající očkování vnímali jako účinnou a bezpečnou cestu k zajištění vlastního života. V komunikaci by měl být kladem větší důraz na chlapce.

Dále je důležité, aby neočkovaní dospívající ve věku 13 až 14 let měli informace o možnostech očkování po dovršení 15. roku života. Je potřeba je informovat o smysluplnosti podstoupení očkování i v pozdějším věku (i po zahájení intimního života) a o možnosti získat příspěvek zdravotní pojišťovny na úhradu nákladů spojených s očkováním.

Na základě výstupů GAP analýzy tak byly pro komunikaci ve skupině dospívajících ve věku 11 až 15 let formulovány následující cíle:

Analyzovaná oblast	Výchozí stav	Krátkodobé cíle	Dlouhodobý cíl
Povědomí o HPV infekci a o očkování proti HPV	Velká část toho o HPV infekci moc neví/slyšela o HPV poprvé. Povědomí dospívajících o možnosti se proti HPV nechat očkovat i o tom, že očkování je určeno dívkám i chlapcům, je ale velmi dobré. Obecné povědomí o HPV infekci je horší u chlapců. Většina dospívajících považuje setkání svého těla s HPV virem za nepravděpodobné a kondom za dostatečnou ochranu proti infekci. V těchto znalostech jsou značné rozdíly mezi neočkovanými, kteří v budoucnu podstoupí očkování nezvažují a neočkovanými, kdo naopak o podstoupení očkování v budoucnu přemýšlí.	Zvýšit povědomí o HPV infekci, zejména u chlapců. Komunikaci možnosti nechat se proti HPV očkovat spojit s informací o vysoké pravděpodobnosti setkání těla s HPV viry a s informací o tom, že kondom neposkytuje dostatečnou ochranu proti infekci.	90 % dospívajících má dobré povědomí o HPV infekci a o možnosti se proti HPV nechat očkovat, konkrétně: 1) Má povědomí o vysoké pravděpodobnosti setkání svého těla s HPV viry. 1) Nepovažuje kondom za dostatečnou ochranu proti HPV infekci.
Motivátory pro očkování proti HPV	Klíčovými motivátory pro podstoupení očkování jsou doporučení rodiče a doporučení dětského lékaře. Významnou roli	Komunikovat očkování jako cestu k zajištění bezpečného intimního života.	90 % dospívajících vnímá očkování jako efektivní cestu k zajištění bezpečného intimního života

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

	sehrává i potřeba zjištění si bezpečného intimního života.	Srovnat ochranu, kterou poskytuje očkování, s ochranou, kterou poskytuje použití kondomu.	
Bariéry pro očkování proti HPV	Významnou bariérou pro podstoupení očkování je obava z nežádoucích účinků vakcíny. Ta sehrávala zásadní roli i mezi těmi, kdo očkování nejsou, ale očkování v budoucnu zvažují. Klíčovou bariérou je i odmítavý postoj rodičů.	Rozptýlit obavu z nežádoucích účinků vakcíny. Zdůraznit dlouholeté zkušenosti s používáním vakcíny a poukázat na skutečnost, že vedlejší účinky nejsou zpravidla vážné. Vyvážit nežádoucí účinky vakcíny jejími přínosy. Podpořit aktivní roli dospívajících v zajištění si bezpečného intimního života.* Informovat dospívající o možnostech očkování po dovršení 15. roku života. Zdůraznit možnost podstoupit očkování i později a jeho smysluplnost i po zahájení intimního života.*	90 % dospívajících vnímá, že nežádoucí účinky nejsou zpravidla vážné

*Podpora aktivní role a informování o možnostech očkování je relevantní pouze u dětí ve věku 13-14 let.

Tabulka 1 GAP analýza pro skupinu dospívajících ve věku 11 až 14 let

3.2 Cíle komunikace ve skupině rodičů dospívajících ve věku 11 až 15 let

Z provedené GAP analýzy vyplývá, že v komunikaci s rodiči je potřeba se zaměřit na zvýšení informovanosti o potřebnosti, bezpečnosti a účinnosti očkování proti HPV, a také o jeho poskytování zdarma dětem věku 11 až 15 let. Je důležité, aby rodiče byli informováni o rizicích spojených s rozhodnutím dítě neočkovat a současně očkování vnímali jako účinný a bezpečný prostředek pro zajištění bezpečného intimního života svého dítěte. Současně je potřeba, aby rodiče věděli, že i přesto, že je očkování nepovinné, ho mají děti ve věku 11 až 15 let zdarma.

Na základě výstupů GAP analýzy tak byly pro komunikaci ve skupině rodičů dospívajících ve věku 11 až 15 let specifikovány v následující cíle:

Analyzovaná oblast	Výchozí stav	Krátkodobé cíle	Dlouhodobý cíl
Povědomí o HPV infekci a o očkování proti HPV	Přibližně polovina rodičů toho o HPV infekci moc neví/slyšela o HPV infekci poprvé. Jejich povědomí o možnosti se proti HPV nechat očkovat i o tom, že očkování je určeno dívkám i chlapcům, je ale velmi dobré. Vnímají ho jako smysluplné i po zahájení intimního života. Více než polovina rodičů se ale domnívá, že kondom poskytuje dostatečnou ochranu proti HPV infekci a setkání se těla s HPV viry považují spíše za nepravděpodobné. Pouze necelá polovina rodičů ví, že očkování je od 1.1.2024 plně hrazeno všem dětem ve věku 11 až 15 let.	Zvýšit povědomí o potřebnosti očkování a rizicích spojených s rozhodnutím dítě proti HPV očkovat. Komunikaci možnosti nechat se proti HPV očkovat spojit s informací o vysoké pravděpodobnosti setkání těla s HPV viry a s informací o tom, že kondom neposkytuje dostatečnou ochranu proti infekci. Zvýšit povědomí o plně hrazeném očkování pro děti ve věku 11 až 15 let, připomínat, že očkování je vhodné i pro chlapce.	90 % rodičů má dobré povědomí o HPV infekci a o možnosti nechat své dítě očkovat proti HPV, konkrétně: 1) Má povědomí o vysoké pravděpodobnosti setkání těla s HPV viry. 2) Ví, že očkování má dítě ve věku 11 až 15 let zdarma. 3) Nepovažuje kondom za dostatečnou ochranu proti HPV infekci.

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

	Ve skupině rodičů, kteří mají alespoň 1 dítě starší 9 let jsou v těchto znalostech značné rozdíly dle toho, zda mají nebo nemají zkušenosti s očkováním. Rodiče, kteří mají všechny děti starší 9 let neočkované, mají nižší míru povědomí o HPV infekci ve všech analyzovaných oblastech.		
Motivátory pro očkování proti HPV	Klíčovými motivátory pro (zvažování) očkování svého dítěte jsou potřeba zajistit dítěti bezpečný intimní život, doporučení očkování dětským lékařem a doporučení očkování praktickým lékařem. Pro přibližně polovinu jsou pak důležité i možnost nechat své dítě očkovat zdarma (respektive příspěvek na očkování od zdravotní pojišťovny, pro dítě, které očkování podstoupí po 15. roce).	Komunikovat očkování jako účinnou cestu k zajištění bezpečného intimního života pro své dítě a zvýšit povědomí o rizicích spojených s rozhodnutím dítěte proti HPV očkovat. Srovnat ochranu, kterou poskytuje očkování, s ochranou, kterou poskytuje použití kondomu. Zvýšit povědomí o plně hrazeném očkování pro děti ve věku 11 až 15 let, připomínat, že očkování je vhodné i pro chlapce.	90 % rodičů vnímá očkování jako účinnou cestu k zajištění bezpečného intimního života pro své dítě.
Bariéry pro očkování proti HPV	Významnou bariérou pro (nezvažování) očkování svého dítěte je obava z nežádoucích účinků vakcíny. Přibližně každý pátý rodič, který očkování	Rozptýlit obavu z nežádoucích účinků vakcíny. Zdůraznit dlouholeté zkušenosti s používáním vakcíny a poukázat na skutečnost, že vedlejší	70 % rodičů vnímá, že nežádoucí účinky nejsou zpravidla vážné a považuje očkování za bezpečné.

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

	svého dítěte odmítl, respektive ho v budoucnu nezvažuje, je pak přesvědčen o jeho nepotřebnosti (dítě očkování nepotřebuje), respektive neúčinnosti (tělo dítěte si s HPV infekcí poradí samo; dítě očkování neochrání). Obdobnou roli pak sehrává i strach dítěte z jehel. Pro rodiče, kteří mají alespoň 1 dítě starší 9 let je významnější bariérou cena očkování. Tento rozdíl je zčásti důsledkem toho, že řada rodičů v této skupině má neočkované dítě starší 15 let a očkování by tak dítěti musela z velké části hradit. Ve skupině rodičů, kteří mají alespoň jedno dítě starší 9 let a žádné z nich není očkované, představují mnohem větší bariéry obava z nežádoucích účinků vakcíny, přesvědčení, že dítě očkování nepotřebuje, že jeho tělo si s HPV infekcí poradí samo a také	účinky nejsou zpravidla vážné. Vyvážit nežádoucí účinky vakcíny jejími přínosy. Informovat o rizicích spojených s rozhodnutím dítěte proti HPV neočkovat. Zvýšit povědomí o plně hrazeném očkování pro děti ve věku 11 až 15 let, připomínat, že očkování je vhodné i pro chlapce.	

	přesvědčení o neefektivitě očkování.		
Důvěra v doporučení nechat se očkovat	Přibližně 10 % dospělých spíše souhlasí s tím, že očkování proti HPV ve skutečnosti zvyšuje riziko rakoviny děložního čípku, prokazatelně způsobuje zvýšený výskyt neurodegenerativních a autoimunitních chorob, dále, že naočkováním se člověk pouze dobrovolně přidává do velké marketingové studie s nejistými výsledky, a ti, kdo se nechají očkovat, se po očkování chovají promiskuitně (často střídají sexuální partnery). Značná část dospělých (27 až 46 %) pak má k tvrzením nejistý postoj (nevyjádřila s nimi souhlas a ani nesouhlas). Důvěra v jednotlivá tvrzení silně souvisí s obavami z nežádoucích účinků vakcíny, respektive s přesvědčením o nepotřebnosti, nebo neúčinnosti očkování.	Vyvracet jednotlivá dezinformační tvrzení. Poukazovat na bezpečnost očkování a na jeho účinnost v prevenci rozvoje rakoviny děložního čípku i dalších HPV asociovaných onemocnění. Informovat, že očkování je prevencí i možné opakované (nové) infekce HPV (od nového/nestálého partnera). Informovat o riziku nákazy i při intimním chování s prvním partnerem. Opřít se o doporučení dětských lékařů a gynekologů.	70 % rodičů spíše vyjadřuje nesouhlas s jednotlivými dezinformačními tvrzeními, vnímá očkování jako efektivní způsob prevence rozvoje rakoviny děložního čípku i dalších HPV asociovaných onemocnění a ví, že k nákaze může dojít i při intimním chování s prvním partnerem.

Tabulka 2 GAP analýza pro skupinu rodičů dospívajících ve věku 11 až 14 let

4 Sekundární cílové skupiny

Identifikace klíčových sekundárních skupin vychází jak z organizace očkování proti HPV v České republice, tak z výsledků realizovaného šetření mezi primárními cílovými skupinami. V této souvislosti je důležité nejen odkud dospívající a rodiče slyšeli o HPV (viz Kapitola 2.3), ale i odkud získávají informace týkající se péče o zdraví a jaké zdroje informací týkajících se péče o zdraví považují za důvěryhodné.

Výstupy výzkumného šetření naznačují, že rodiče získávají informace týkající se péče o zdraví zejména od praktického lékaře, ženy pak i od svého gynekologa. Právě praktické lékaře (včetně praktických lékařů pro děti a dorost) a gynekology pak rodiče vnímají i jako nejvíce důvěryhodný zdroj informací týkajících se péče o zdraví. Pro přibližně tři čtvrtiny rodičů jsou pak důvěryhodným zdrojem i zdravotní pojišťovny, Ministerstvo zdravotnictví a sourozenci. Pro více než polovinu pak jsou důvěryhodným zdrojem i jejich kamarádi a organizace věnující se tématu zdraví (např. Loono, SpoluSafe).

Dospívající získávají informace týkající se péče o zdraví zejména od svých rodičů a svého praktického lékaře (pro děti a dorost). Pro značnou část z nich jsou ale důležitým zdrojem informací i jejich kamarádi, nebo učitelé. Rodiče, dětské lékaři a učitelé jsou pak pro dospívající i nejvíce důvěryhodnými zdroji informací týkajících se péče o zdraví. Více než 60 % dospívajících pak za důvěryhodný zdroj informací týkajících se péče o zdraví považuje i kamarády, sourozence, Ministerstvo zdravotnictví a zdravotní pojišťovny.

4.1 Klíčové sekundární cílové skupiny

Na základě organizace očkování proti HPV v České republice a výsledků realizovaného šetření mezi primárními cílovými skupinami byly jako klíčové sekundární skupiny identifikovány:

1. Praktičtí lékaři pro děti a dorost
2. Praktičtí lékaři pro dospělé
3. Gynekologové
4. Zdravotní pojišťovny
5. Učitelé na základních a středních školách
6. Neziskové organizace věnující se tématu zdraví
7. Ministerstvo zdravotnictví

Následující tabulka shrnuje přehled klíčových sekundárních skupin ve vztahu k primárním cílové skupinám:

Sekundární cílová skupina	Relevantní pro dospívající	Relevantní pro rodiče
Praktičtí lékaři pro děti a dorost	Ano	Ano

Praktičtí lékaři pro dospělé	Ne	Ano
Gynekologové	Ano	Ano
Zdravotní pojišťovny	Ne	Ano
Učitelé na základních a středních školách	Ano	Ano
Organizace věnující se tématu zdraví	Ano	Ano
Ministerstvo zdravotnictví	Ano	Ano

Tabulka 3 Relevance jednotlivých klíčových skupin pro dospívající ve věku 11 až 14 let a jejich rodiče

Následující tabulka přibližuje roli jednotlivých sekundárních cílových skupin v očkování, jejich zájem na zvýšení proočkovanosti, respektive výhody plynoucí ze zvýšení proočkovanosti a také možnost zapojení skupiny do vytváření komunikační strategie.

Sekundární cílová skupina	Role v očkování dospívajících ve věku 11-15 let	Zájem na zvýšení proočkovanosti	Možná spolupráce na tvorbě komunikační strategie a návrhu intervencí
Praktičtí lékaři pro děti a dorost	Provádí očkování dospívajících, informuje dospívající a rodiče o možnosti očkování	Ochrana veřejného zdraví	Ano
Praktičtí lékaři pro dospělé	Informuje rodiče o možnosti očkování	Ochrana veřejného zdraví	Ne
Gynekologové	Informuje maminky o možnosti očkování	Ochrana veřejného zdraví	Ano
Zdravotní pojišťovny	Hrazení očkování, Informuje rodiče o možnosti očkování	Ochrana veřejného zdraví, snížení nákladů na zdravotní péči	Ano
Učitelé na základních a středních školách	Informuje dospívající o možnosti očkování	Zdravotní gramotnost	Ano

Organizace věnující se tématu zdraví	Informuje dospívající a rodiče o možnosti očkování	Zdravotní gramotnost	Ano
Ministerstvo zdravotnictví	Organizuje očkování, Informuje dospívající a rodiče o možnosti očkování	Ochrana veřejného zdraví, snížení nákladů na zdravotní péči	Ano

5 Spolupráce se stakeholdery

Za účelem spolupráce na realizaci komunikační strategie NSC provedlo mapování stakeholderů, na základě, kterého byly identifikovány následující organizace, společnosti a skupiny:

1. Ministerstvo zdravotnictví ČR
2. Státní zdravotní ústav
3. Česká vakcinologická společnost ČLS JEP
4. Národní imunizační komise (NIKO)
5. Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
6. Svaz zdravotních pojišťoven ČR
7. Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost České republiky (SPLDD)
8. Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP
9. Česká pediatriká společnost ČLS JEP
10. Česká gynekologická a porodnická společnost ČLS JEP
11. Onkogynekologická sekce České gynekologicko-porodnické společnosti (ČGPS)
12. Sdružení praktických lékařů České republiky (SPL ČR)
13. Společnost všeobecného lékařství ČSL JEP
14. Asociace pedagogických pracovníků ČR
15. Pacientská organizace Veronica
16. ONKO Unie
17. Loono
18. Spolu Safe
19. Národní asociace patientských organizací NAPO
20. Nadace pro výzkum rakoviny
21. Výrobci očkovacích látek

6 Klíčová sdělení pro primární cílové skupiny

Klíčová sdělení by měla reflektovat výstupy provedené gap analýzy, a mít tak přímou vazbu na definované krátkodobé a dlouhodobé cíle.

Komunikace směrem k dospívajícím by měla mít neformální a přátelský tón, měl by v ní být kladen důraz na emoce. Měla by být propojena s tématy, která jsou dospívajícím blízká, například s prostředím online her.

Navrhované příklady (Tabulka 4) propojují digitální prostředí s potřebou informovat dospívající o potřebnosti a bezpečnosti očkování proti HPV. Jasným, srozumitelným a důvěryhodným způsobem dospívajícím očkování představují jako efektivní cestu k zajištění si bezpečného intimního života. Navrhovaná sdělení by v komunikaci měla být doplněna o bližší informace o možnosti očkování proti HPV, zejména o informaci, že očkování provádí praktický lékař pro děti a dorost a o jeho plném hrazení z veřejného zdravotního pojištění pro dospívající ve věku 11 až 15 let (Obrázek 5).

Zastřešující sdělení	Příklady sdělení	Doporučení ke komunikaci	Související krátkodobé cíle
Očkování proti HPV je tvůj štít	Očkování je jako štít ve hře – chrání tě dřív, než nepřítel zaútočí. Připrav se na boss fight! Chraň své zdraví teď!	Herní analogy, vizuály s postavami používajícími štíty, gamifikace v reklamě. Reklama v herních aplikacích – interaktivní bannery s výzvou „Odblokuj ochranu proti virům!“	Komunikovat očkování jako cestu k zajištění bezpečného intimního života. Podpořit aktivní roli dospívajících v zajištění si bezpečného intimního života. Zvýšit povědomí o HPV infekci, zejména u chlapců.
Chránit se je cool, stejně jako chránit telefon antivirem	Když si stahuješ novou hru nebo aplikaci, chráníš si mobil proti virům. Tvoje zdraví je důležitější než telefon – očkování je tvůj antivir!	Grafika a vizuály připomínající mobilní antiviry („Váš štít proti virům: 100 % aktivován“). Reklamy v mobilních hrách – scénáře, kde	Komunikovat očkování jako cestu k zajištění bezpečného intimního života. Podpořit aktivní roli dospívajících v zajištění si

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

	Virová infekce není jen něco, co chytne tvůj počítač, ale i tvoje tělo.	hráč „aktualizuje“ svou ochranu. Sociální sítě – infografiky a krátké srovnávací animace („Očkování = firewall pro tělo“). Memes a vtipné srovnání („Když chráníš svůj mobil antivirem, proč ne sebe?“).	bezpečného intimního života. Zvýšit povědomí o HPV infekci, zejména u chlapců.
Lepší je být připravený teď, než riskovat později	Myslíš si, že HPV se tě teď netýká? To říká každý, dokud není pozdě Nečekej na problém – rozhodni se teď a měj klid do budoucna.	TikTok a YouTube Shorts – „Co bych si přál/a vědět v 11 letech“ (mladí influenceři sdílí svůj pohled). Osobní příběhy – krátké reálné zkušenosti lidí, kteří se neočkovali a později měli zdravotní problémy	Podpořit aktivní roli dospívajících v zajištění si bezpečného intimního života.

Tabulka 4 Příklady sdělení pro komunikaci směrem k dospívajícím ve věku 11-15 let

Obrázek 4 Příklad vizuálu pro komunikaci směrem k dospívajícím ve věku 11–15 let

Komunikace směrem k rodičům by měla mít formální, ale přátelský tón. Sdělení by neměla mít pouze podobu racionálních argumentů, ale měl by v nich být kladen důraz na emoce. Měla by zohledňovat a zdůrazňovat roli rodiče v rozhodování o očkování svých dětí proti HPV.

Navrhované příklady (Tabulka 5) toto spojují jak s informováním rodičů o plném hrazení očkování z veřejného zdravotního pojištění pro dospívající ve věku 11 až 15 let, tak i s představením očkování jako účinné, bezpečné a potřebné cesty pro zajištění bezpečného intimního života svého dítěte.

Zastřešující sdělení	Příklady sdělení	Doporučení ke komunikaci	Související krátkodobé cíle
Nečekejte, až bude pozdě	Očkování proti HPV je zdarma jen do 15 let věku dítěte. Nepropásněte šanci ochránit své dítě proti HPV virům zdarma! Využijte možnost očkování bez starostí. Očkování je investicí do zdraví vašeho dítěte. Do 15. roku vám ji uhradí stát.	Informační materiály na veřejných místech – jasné srovnání „11–15 let = 0 Kč / 15+ let = XXXX Kč“. Sociální sítě – krátké vizuální srovnání „Zaplatit nebo mít zdarma?“ E-maily a SMS od zdravotních pojišťoven – „Nezapomeňte: vaše	Zvýšit povědomí o plně hrazeném očkování pro děti ve věku 11 až 15 let

	Nenechte tuto příležitost propadnout – platí jen do 15 let věku dítěte!	dítě má nárok na očkování zdarma.“ Krátké video na sociální síť – „Co byste si koupili za XXXX Kč? My vám je teď ušetříme!“	
Očkování proti HPV = jistota do budoucna	HPV je extrémně rozšířený virus. Během života se s ním setká 80 % z nás. Dnes rozhodnete vy, zítra vám poděkuje vaše dítě. Dítě teď nechráníte jen na pár let, ale na celý život.	Sociální síť (cílená reklama na rodiče) – osobní výpovědi rodičů, kteří očkování odložili a litovali. Školy a informační notifikace v mobilních aplikacích škol – Mnoho rodičů později lituje, že své dítě neočkovali. Udělejte správné rozhodnutí včas.	Komunikaci možnosti nechat se proti HPV očkovat spojit s informací o vysoké pravděpodobnosti setkání těla s HPV viry Komunikovat očkování jako účinnou cestu k zajištění bezpečného intimního života pro své dítě
Chcete jako máma pro své dítě to nejlepší? Zajistěte mu bezpečí očkováním proti HPV.	Chcete mít jistotu, že jste pro zdraví svého dítěte udělala maximum? Ochraňte ho na celý život očkováním proti HPV Nejlepší dárek pro vaše dítě? Zdravá budoucnost bez obav.	Emoční storytelling: Příběhy rodičů, kteří očkovali a jsou rádi, že své dítě ochránili. Doporučení lékařů: Krátká videa pediatriů vysvětlující přínosy očkování. Infografiky na sociálních sítích: Obsah s jasnými fakty.	Komunikovat očkování jako účinnou cestu k zajištění bezpečného intimního života pro své dítě

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

	Myslete na budoucnost svého dítěte. Očkování dnes, ochrana zdraví na celý život. Vaše dítě se na vás spoléhá. Očkování mu dá ochranu, kterou si samo zajistit nemůže.		
Lékaři doporučují, pojišťovny hradí, rodiče chrání	Očkování proti HPV doporučují praktičtí lékaři pro děti a dorost, gynekologové i odborníci na infekční nemoci. Jde o jednu z nejbezpečnějších vakcín s dlouhodobě ověřenými účinky. Očkování je prověřené miliony lidí po celém světě. Děti se běžně očkují proti nemocem, které už téměř vymizely. HPV je stále reálná hrozba – prevence má smysl.	Rozhovory s pediatry na sociálních sítích a webech o zdraví. Osobní doporučení dětského lékaře v ordinaci. Video kampaň se známými osobnostmi – lékaři, rodiče, kteří očkovali.	Komunikovat očkování jako účinnou cestu k zajištění bezpečného intimního života pro své dítě Rozptýlit obavu z nežádoucích účinků vakcíny. Zdůraznit dlouholeté zkušenosti s používáním vakcíny

Tabulka 5 Příklady sdělení pro komunikaci směrem k rodičům dospívajících ve věku 11-15 let

Navrhovaná sdělení by v komunikaci měla být doplněna o bližší informace o možnosti očkování proti HPV, zejména o informaci, že očkování provádí praktický lékař pro děti a dorost (Obrázek 6 a Obrázek 7).

PERCH

PartnERship to
Contrast HPV

Co-funded by
the European Union

**OČKOVÁNÍ PROTI HPV
JE ŠTÍTEM PRO VAŠE DĚTI**

**VY ROZHODUJETE,
VY CHRÁNÍTE!**

Objednejte své dítě na očkování u praktického lékaře pro děti a dorost. **OČKOVÁNÍ JE PLNĚ HRAZENO ZDRAVOTNÍMI POJIŠŤOVNAMI** pro dívky i chlapce ve věku 11–14 let včetně, zdravotní pojišťovny však přispívají i na očkování osob starších 15 let.

nsc.uzis.cz

Obrázek 5 Příklad vizuálu pro komunikaci směrem k rodičům dospívajících ve věku 11-15 let

**OČKOVÁNÍ PROTI HPV
JE ŠTÍTEM PRO VAŠE DĚTI**

**LÉKAŘI DOPORUČUJÍ,
POJIŠŤOVNY HRADÍ,
RODIČE CHRÁNÍ!**

Objednejte své dítě na očkování u praktického lékaře pro děti a dorost. **OČKOVÁNÍ JE PLNĚ HRAZENO ZDRAVOTNÍMI POJIŠŤOVNAMI** pro dívky i chlapce ve věku 11–14 let včetně, zdravotní pojišťovny však přispívají i na očkování osob starších 15 let.

nsc.uzis.cz

Obrázek 6 Příklad vizuálu pro komunikaci směrem k rodičům dospívajících ve věku 11-15 let (doporučení lékařů)

Disclaimer: Project PERCH is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

7 Plán krizové komunikace

Efektivní krizová komunikace začíná dlouho předtím, než krize nastane. Krizovou komunikaci lze tedy rozdělit na tři fáze: předkrizovou, během krize a po krizi. Efektivní krizová komunikace vyžaduje důkladnou přípravu včetně vyhodnocení rizik, přípravu krizových komunikačních plánů pro každou potenciální krizi, sestavení specializovaného týmu krizové komunikace a pravidelné školení pracovníků zapojených do krizové komunikace. Úspěch programů očkování proti HPV závisí nejen **na bezpečnosti a účinnosti vakcíny, ale také na důvěře veřejnosti**. V dobách krize je udržení této důvěry ještě důležitější.

Plán krizové komunikace:

1. identifikovat cílové skupiny a stanovit jim priority podle krizové situace (kdo je postižen, jak vážně, kdo může být postižen a kdo potřebuje být informován);
2. sladit svůj postoj ke krizi a zastřešujícímu sdělení a identifikovat klíčová sdělení a komunikační aktivity (se zamýšlenými komunikačními nástroji a kanály) a komunikační časovou osu pro každou cílovou skupinu;
3. připravit vzorové příklady komunikace pro každou cílovou skupinu (např. první tisková zpráva, odpověď na písemné dotazy, odpovědi na sociálních sítích, oznámení na webových stránkách atd.) a seznam pravděpodobných otázek a odpovědí;
4. identifikovat osobu odpovědnou za komunikaci

Proaktivní komunikace

Vzdělávání veřejnosti před krizí buduje základ důvěry.

Jasná, transparentní komunikace o výhodách vakcíny proti HPV, jejím bezpečnostním profilu a důvodu jejího doporučení pomáhá vyvracet mýty a řešit běžné mylné představy.

Tento proaktivní přístup zahrnuje šíření faktických informací a zapojení veřejnosti, aby se podpořilo porozumění a podpora vakcinačního programu.

Vytvoření specializovaného týmu pro krizovou komunikaci je zásadní pro efektivní řízení reakce.

Ustavení takového týmu zajišťuje koordinovanou a profesionální reakci na jakékoli vznikající problémy. Tento tým by se měl skládat ze specialistů na zdravotnickou komunikaci, úředníků veřejného zdraví a uznávaných lékařů. Pravidelné školení a simulace zajišťují, že tým je připraven rychle a efektivně reagovat, když nastane krize (WHO, 2022). Kromě toho by měl být zástupce organizace během krize vždy v popředí a zajistit efektivní interní i externí komunikaci.

Příprava na krizi:

1. Pojmenovat rizika
2. Připravit scénáře pro řešení krizí
3. Zvolit jednoho komunikátora
4. Proškolit zaměstnance a celý komunikační tým

Jak postupovat:

1. Rychle, ale ne ukvapeně
2. Konzistentně
3. Bez nutnosti oprav
4. Otevřeně
5. Přiznat chybu dříve, než nastane konfrontace
6. Nastínit plán řešení krize a dodržet ho
7. "Slibem neurazíš" zde neplatí
8. Vytvořit šablony tiskových zpráv a grafik

Přínosná je:

1. Dlouhodobá podpora komunikačního týmu v rámci instituce/firmy
2. Interní komunikace a přímá komunikace s veřejností
3. Hledání spojenců
4. Dostatečný počet lidí v komunikačním týmu/příprava ostatních týmů na jejich podporu

8 Implementace strategie, Komunikační plán

Implementace komunikační strategie bude probíhat na základě podrobně zpracovaných a na sebe navzájem navazujících akčního/ch plánu/ů, které budou obsahovat konkrétní aktivity, včetně jednoznačného stanovení gestora všech spolupracujících subjektů.

Při zpracování akčních plánů bude vždy zohledněn závěr a vyhodnocení aktuálního stavu v dané oblasti v ČR i s ohledem na mezinárodní dění a legislativní změny.

Akční plán bude předložen do 6 měsíců od přijetí Národní strategie eliminace rakoviny děložního čípku onemocnění způsobených HPV/ Strategie vakcinace pro Českou republiku ČR.

Implementaci Strategie lze rozdělit, a to:

1. zpracování podrobného akčního plánu
2. realizaci aktivit akčního plánu

9 Institucionální zabezpečení implementace strategie, uživatelé strategie

---

Hlavním koordinátorem plnění a současně gestorem tvorby strategie je ÚZIS ČR a NSC. SZÚ/NSC a případně další zainteresovaní partneři pak budou zodpovídat za její implementaci. Komunikační strategie je jedním z koncepčních kroků pro optimalizaci organizovaného a koordinovaného přístupu a porozumění prospěšnosti očkování proti HPV.

Spolupracujícími subjekty jsou aktuálně: SZU, MZD.

10 Monitoring a vyhodnocování plnění cílů

Platnost komunikační strategie a jejími realizačními nástroji jsou akční plány vytvořené pro období do roku 2030.

Hodnocení plnění aktuálního akčního plánu bude probíhat průběžně v rámci jednání zástupců SZU a MZD. V dohodnutých časových cyklech bude souhrnné hodnocení předloženo odpovědným resortům a organizacím.

Základní zdroje dat pro hodnocení komunikační strategie jsou v gesci Ústavu zdravotnických informací a statistiky a Národního screeningového centra. Vzhledem k tomu, že se jedná o širokou problematiku zasahující i do kompetencí jiných organizací, bude využito i těchto zdrojů.

Komplexní hodnocení realizace komunikační strategie proběhne v roce 2030 do šesti měsíců od jejího ukončení. Následně bude připravena navazující komunikační strategie zohledňující výstupy z provedeného hodnocení.